

පුංචි ආණ්ඩුවෙන් වැඩගැනීම

මහජන සහභාගිත්වයේ ප්‍රතිලාභ
ක්‍රමවේද හා උපායමාර්ග

ප්‍රථම මුද්‍රණය : 2014 ජූනි

ට්‍රාන්ස්පේරන්සි ඉන්ටර්නැෂනල් ශ්‍රී ලංකා
අංක 183/5, හයිලෙවල් පාර, කොළඹ 06

දුරකථන : (94)11 4369781, 11 4369782, 11 4369783

ෆැක්ස් : (94)11 2514588

වෙබ් අඩවිය : www.tisirilanka.org

ISBN : 978-955-1281-64-9

සම්පාදනය : පියතිස්ස රණසිංහ

කංවුකය හා ඇතුළත චිත්‍ර : චෛද්‍ය ශ්‍රීනාත් තේනුවරගමගේ

පරිගණක අඤ්චර සංයෝජනය : ඩබ්ලිව්. කේ. ගයන්තිකා

සැලසුම හා සම්බන්ධීකරණය : ආනන්ද ධර්මප්‍රිය ජයසේකර

පිටු සැලසුම් : වාකසා රූ 011-2708377, 077 2085805

සියලුම හිමිකම් ඇවිරිණි. මෙහි අන්තර්ගත කරුණු උපයෝගී කරගැනීමේ දී ප්‍රකාශනය කිරීමේ දී ට්‍රාන්ස්පේරන්සි ඉන්ටර්නැෂනල් ශ්‍රී ලංකා ආයතනයේ ලිඛිත අවසරය ලබාගත යුතු ය. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සඳහා වූ ජාතික භාරයේ (NED) මූල්‍ය අනුග්‍රහය මත මුද්‍රණය කරන ලදී.

පෙරවදන

පාලනයට මහජන සහභාගීත්වය ඇති කිරීම අද වන විට ලොව පුරා රටවල අවධානයට ලක්ව ඇති, විමෝචන සාර්ථක ප්‍රතිඵල අත්කරගෙන ඇති සංකල්පයකි. විමගින් නියෝජිත ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ක්‍රමයේ පවතින ඇතැම් සීමාවන් ජය ගනිමින්, මහජනයාට පාලන ක්‍රියාවලිය හා සෘජුව සම්බන්ධ විය හැකි සහභාගීත්ව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ශක්තිමත් කරන බව තහවුරු කොට තිබේ.

මහජන සහභාගීත්වය අපගේ පැරණි සමාජ සංවිධාන ක්‍රමය තුළ පැවති, ජනතාවට හුරු පුරුදු සංකල්පයක් බව ඒ පිළිබඳව සාකච්ඡා කරන හැම විටෙකම පාහේ ඉස්මතු කෙරෙන කරුණක් වුවද වත්මන් ලෝකය ඒ අතින් අත් කරගෙන තිබෙන ප්‍රගතිය හා සසඳන විට අප සිටින්නේ බොහෝ පසුපසින් බව ඒ සමගම අවධාරණය කළ යුතු සත්‍යයකි.

කලකට පෙර, පළාත් පාලන ප්‍රතිසංස්කරණ පිළිබඳව පත් කළ ජනාධිපති කොමිසමෙහි නිර්දේශ මගින් හා පළාත් පාලනය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය මගින් පාලනය සඳහා මහජන සහභාගීත්වය ඉහළ නැංවීමේ අවශ්‍යතාව අවධාරණය කර ඇති නමුත් තවමත් ලංකාවේ පරිපාලන ව්‍යුහය හා මහජනයා අතර පවතින පරතරය විශාල ය.

ප්‍රාදේශීය පාලනය තුළ මහජන සහභාගීත්වයට ප්‍රතිපත්තිමය වශයෙන් විශාල අවකාශයක් සලසා දී ඇති නමුත්, ප්‍රායෝගික වශයෙන් විය ක්‍රියාවට නැගෙන්නේ මඳ වශයෙනි. මේ පිළිබඳව ආයතන හා මහජනයා යන දෙපාර්ශ්වය තුළම පවතින අවබෝධය ප්‍රමාණවත් නොවීම ඊට ප්‍රධාන හේතුවක් බව පෙනේ.

'පුංචි ආණ්ඩුවෙන් වැඩ ගැනීම' පිළිබඳව සම්පාදනය කෙරුණු මෙම කෘතිය, කාලීන අවශ්‍යතාවක් සපුරාලන ඉතා වැදගත් සම්ප්‍රදානයක් බව එක හෙළාම කිව හැකි ය. මහජන සහභාගීත්වය යනු කුමක්ද?, ඒ සඳහා ඇති අවස්ථා මොනවාද? එම අවස්ථා ප්‍රයෝජනයට ගත හැක්කේ කෙසේද? එයින් අත් කරගත හැකි ප්‍රතිලාභ මොනවාද? යන ප්‍රශ්නවලට ඉතා පැහැදිලි පිළිතුරු එහි අන්තර්ගත වෙයි.

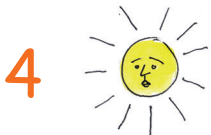
මෙහි සම්පාදක පියතිස්ස රණසිංහ මහත්මා සබරගමුව පළාත් සභාවේ හිටපු ප්‍රධාන ලේකම්වරයකු ලෙසත්, අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරයකු ලෙසත් කටයුතු කර ඇති, මෙම ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ හසල අත්දැකීම් සහිත පරිපාලන සේවයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරියෙකි.

මහජන නියෝජිතයින්, නිලධාරීන් හා මහජනතාව යන පාර්ශ්ව තුනටම ගැළපෙන පරිදි මෙම කෘතිය සම්පාදනය කිරීමට එතුමා දක්වා ඇති පරිශ්‍රමය විශිෂ්ට ය.

මෙම කෘතිය ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ අම්බලන්ගොඩ නගර සභාව, අම්බලන්ගොඩ ප්‍රාදේශීය සභාව, යක්කලමුල්ල ප්‍රාදේශීය සභාව සහ බෝපෙ-පෝද්දල ප්‍රාදේශීය සභාව යන පළාත් පාලන ආයතන සමග ක්‍රියාවට නැංවූ 'මහජන සහභාගීත්වය තුළින් ප්‍රාදේශීය පාලනයේ විනිවිදභාවය හා වගවීම ඉහළ නැංවීමේ වැඩසටහනේ' ප්‍රතිඵලයකි.

මෙම ප්‍රයත්නය සාර්ථක කරගැනීමට දායක වූ සියලු දෙනාට අපගේ ස්තූතිය හිමි වේ.

එස්. රනුශ්‍රේ
විධායක අධ්‍යක්ෂ

ආණ්ඩුකරණය යනු හුදෙක් පාලනය කිරීම උදෙසා ව්‍යවස්ථාපනයක, විධායක හා අධිකරණ බලය ක්‍රියාවට නැංවීමක් පමණක් නොවේ. එය සංවාදය හා ඒකමතිකභාවය තුළින් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයක් මෙන්ම සමාජය හා සමගාමීව හා ඒකාබද්ධව ප්‍රතිපත්ති හා වැඩසටහන් ක්‍රියාවට නැංවීමේ ක්‍රියාවලියකි.

ප්‍රාදේශීය පාලනයෙහිලා “මහජන සහභාගිත්වය” මෙරට සමාජ ආර්ථික දේහයට ආගන්තුක සංකල්පයක් නොවේ. කෘෂිකර්මය පදනම් කර ගත් අපේ සමාජ අර්ථ ක්‍රමය තුළ දීර්ඝ කාලයක් පුරා මහජන සහභාගිත්ව ක්‍රමෝපායන් සක්‍රීයව පැවතිණි. වර්ග සහා, වෙල් සහා, ගම් සහා, දායක සහා ආදී පැරණි සිවිල් සංවිධාන හරහා මෙන්ම කුල ගෝත්‍ර සම්ප්‍රදායන් තුළ ප්‍රජා සහභාගිත්වයෙහි මූලික පදනම් ස්ථාපිතව පැවැතිණි.

මහජනතාව විසින් මැතිවරණ ක්‍රමයක් මගින් තෝරා පත් කරන ප්‍රාදේශීය හෝ පළාත්බද පාලන ආයතන පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීමෙන් මහජන සහභාගිත්වය නිර්මාණය වන බව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී න්‍යාය තුළ පිළිගත් කරුණකි. නියෝජිත ප්‍රජාතන්ත්‍ර ක්‍රමය තුළ වසර 4 කට හෝ 5 කට වරක් සිය ඡන්දය ප්‍රකාශ

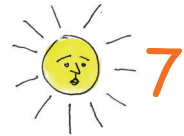
John

කිරීමෙන් පමණක් කෙරෙන මහජන සහභාගිත්වයට එහා ගිය සහභාගිත්ව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයක් හා සහභාගිත්ව යහපාලනයක් ගැන ලෝකය පුරා අද සාකච්ඡා කරනු ලැබේ. පුද්ගලයාට ප්‍රජා ජීවිතයකට හා පොදු සමාජ ආර්ථික ක්‍රියාවලියකට සක්‍රීයව දායක විය හැකි මහජන සහභාගිත්ව ක්‍රමෝපායන් මගින් සහභාගිත්ව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය තහවුරු කොට ජනතා අභිලාෂයන් හා යහපාලනය ශක්තිමත් කළ හැකි බව බොහෝ රටවල අත්දැකීම් වලින් පෙන්වා දී තිබේ.

මේ අනුව පාලනයෙහි ලා “මහජන සහභාගිත්වය” පුළුල් ලෙස ගත් කල

- මහජනතාව විසින්ම
- සිය අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට කෙරෙන කටයුතු
- පරිපාලන හා කළමනාකරණය උදෙසා
- පුළුල් පදනමකින්
- සංවර්ධන හා සේවා ක්‍රියාවලියෙහි සක්‍රීයව මැදිහත් වීමකි.

“වඩාත් පුළුල් සමාජයක් තුළ ආර්ථික හා දේශපාලනමය සබඳතා සඳහා මහජන සහභාගිත්වය අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි. එය ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් වලට සම්බන්ධ වීමක් පමණක් නොව, ග්‍රාමීය ප්‍රජාවට ඔවුන්ගේ සංවිධාන තුළින් සංවිධානය වී, ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතා හඳුනාගෙන සැලසුම්කරණය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා ඇගයීම යන කාර්යයන්ට සහභාගිවීමට ඉඩ සලසන ක්‍රියාවලියකි.”

- ලෝක ආහාර සංවිධානය

“සහභාගිත්වය යනු පාර්ශවකරුවන් ඔවුන්ට බලපාන සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයන්, තීරණ හා සම්පත් පිළිබඳව ඔවුන්ගේ බලපෑම හා පාලනය බෙදා ගැනීමෙන් දායක වන ක්‍රියාවලියකි.”

- ලෝක බැංකුව

සහභාගිත්වය ප්‍රජාව, කණ්ඩායම් වශයෙන් සිටිල් හෝ ප්‍රජාමූල සංවිධාන හරහා මෙන්ම තනි පුද්ගලයන් වශයෙන්ද සිදුකළ හැකිය. එහෙත්

- අවශ්‍යතා හඳුනා ගැනීම
- විසඳුම් හා විකල්ප හඳුනා ගැනීම
- සැලසුම් සම්පාදනය
- ක්‍රියාවට නැංවීම
- පසු විපරම හා ඇගයීම
- ප්‍රතිසැලසුම්කරණය

යන සංවර්ධන හා සේවා ක්‍රියාවලියෙහි පවත්නා අභිචාර්ය අංග වලදී ප්‍රජාව සමිති සමාගම් හරහා ඒකාබද්ධ වීම තුළින් සහභාගිත්වය වඩා වලදායී කරගත හැකිය. පුද්ගල සහභාගිත්වය වෙනුවට “ප්‍රජා සහභාගිත්වය” “පුරවැසි සහභාගිත්වය” හා “මහජන සහභාගිත්වය” වැනි සංකල්ප වඩා වැදගත් වන්නේ විනෝදයයි.

මහජන සහභාගිත්වයෙහි උපාංග

ප්‍රාදේශීය පාලනයෙහි ලා මහජන සහභාගිත්වයෙහි උපාංග ඒ ඒ රටෙහි හෝ කලාපවල පවත්නා ආර්ථික හා සමාජ පසුබිම සමග වෙනස් වෙයි. එහෙත් මහජන සහභාගිත්වය තුළ පුළුල්ව දැක්වෙන උපාංග කිහිපයක් හඳුනාගත හැකිය.

1. ශ්‍රම සහභාගිත්වය

වැඩ කිරීමේදී විශේෂයෙන්ම මාර්ග, ගොඩනැගිලි, ඇළවේලි, ක්‍රීඩාංගන පාසල් පහසුකම් වැනි සංවර්ධන වැඩවලදී මිනිස් ශ්‍රමය සැපයීම මෙයට අයත් වේ. සමිති සමාගම් වශයෙන් සංවිධානගතව හෝ පුද්ගල වශයෙන් හෝ වැඩවලට ශ්‍රමය සැපයීමෙන් වීම වැඩ තමන්ගේ වැඩක් බවට යම් හවුල්කාරිත්වයක් ඇති වීමෙන් නිර්මාණය වන වාසි සහගත බව මෙම සහභාගිත්වයෙහි විශේෂත්වයකි.

2. මූල්‍ය සහභාගිත්වය

සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් වලට අවශ්‍ය වන පිරිවැයෙන් යම් පංගුවක් සඳහා දායක වීම මෙමගින් සිදුවේ. ප්‍රජා ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති, ග්‍රාමීය විදුලි බල සංවර්ධන ව්‍යාපෘති, විකල්ප බල ශක්ති ව්‍යාපෘතිවලදී මෙරට ක්‍රියාවට නංවන ලද්දේ මෙම සහභාගිත්ව උපාංගයයි. එමඟින් රජයට හෝ පාලන අධිකාරියට වන පිරිවැය යම් පමණකට ඉතිරි කර විය තවත් සංවර්ධන කාර්යයකට භාවිතා කළ හැකි වනු ඇත. මෙම සහභාගිත්වයේ වැදගත් කරුණ වන්නේ අදාළ ව්‍යාපෘතියෙහි චක්තරා දුරකට මහජනතාව උරුමකරුවන් වීමේ වාසිය ජන සමාජයට ලැබීමයි.

3. මතවාදී සහභාගිත්වය

සංවාදය තුළින් ආණ්ඩුකරණය යනුවෙන් විග්‍රහ කරන මෙම උපාංගය, අදහස් උදහස් ප්‍රකාශනය තුළින් සහභාගිත්වය දැක්වීමයි. සැබෑ ජනතා අවශ්‍යතා හඳුනාගෙන සහභාගිත්ව සැලසුම්කරණය, විනිවිදභාවය සුරැකීම උදෙසා තොරතුරු හුවමාරුව, ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී නිවැරදි උපායමාර්ග හඳුනා ගැනීම, ස්වයං ප්‍රගති විමසනය හා නියාමනය, වැරදි නිවැරදිකර උපාය මාර්ග හා වැඩසටහන් ප්‍රති සැලසුම්කරණය ආදී කරුණු ගණනාවක් මෙම සහභාගිත්වය තුළින් සාක්ෂාත් කරගත හැකිය.

4. කුසලතා සහභාගිත්වය

සමාජය තුළ සිටින විවිධ කුසලතා වලින් පිරිපුන් මිනිසුන්ගේ දක්ෂතාවන්හි සහභාගිත්වය ලබා ගැනීම මෙමගින් සිදුකෙරේ. නිර්මාණ කුසලතා, ශාරීරික කුසලතා, සෞන්දර්යාත්මක කුසලතා, කළමනාකරණ කුසලතා, සංවිධානශීලී කුසලතා මගින් ප්‍රජා අවශ්‍යතා සංවර්ධනයට සහභාගිත්වය දීම මෙයින් කළ හැකිය. වඩා ඵලදායී තිරසාර සංවර්ධනයකදී මහජන කුසලතා දායකත්වය වැදගත් මෙහෙවරක් ඉටු කරයි.

5. ද්‍රව්‍යය හෝ උපකරණ සහභාගිත්වය

යම් වැඩකට අවශ්‍ය කරන ද්‍රව්‍ය, යන්ත්‍ර සූත්‍ර, මෙවලම් හා උපකරණ සැපයීම මගින් සහභාගිත්වය දැක්වීම මෙම ක්‍රමයයි. පැරණි කෘෂි කාර්මික ජනසමාජය තුළ සී සෑම, වැපිරීම, අස්වනු හෙළීම, ගොයම් පැහීම ආදී ක්‍රියාකාරකම් සහමුලින්ම වාගේ කරනු ලැබූයේ මෙම සහභාගිත්ව උපායමාර්ග මගිනි. මී හරක්, හඟුල්, කෘෂි ආම්පන්න පමණක් නොව ධීවර වී අවශ්‍යතා පවා ගොවියා සපයා ගන්නා ලද්දේ ද්‍රව්‍යය හා උපකරණ සහභාගිත්වය හෝ හවුල්කාරිත්වය තුළිනි. ගොවියාට පුද්ගලයෙකු ලෙස ජයගත නොහැකි ඉලක්ක මෙමගින් සපුරාලන ලදී. අවම පිරිවැය, දේපළවල සුරක්ෂිත බව, හවුල් උරුමය වැනි ප්‍රතිලාභ මෙමගින් සාක්ෂාත් කරගත හැකිය.

සහභාගිත්ව ස්වරූප

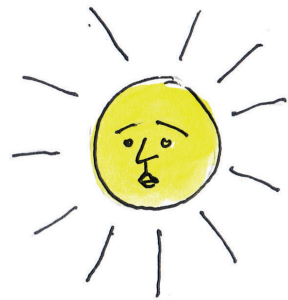
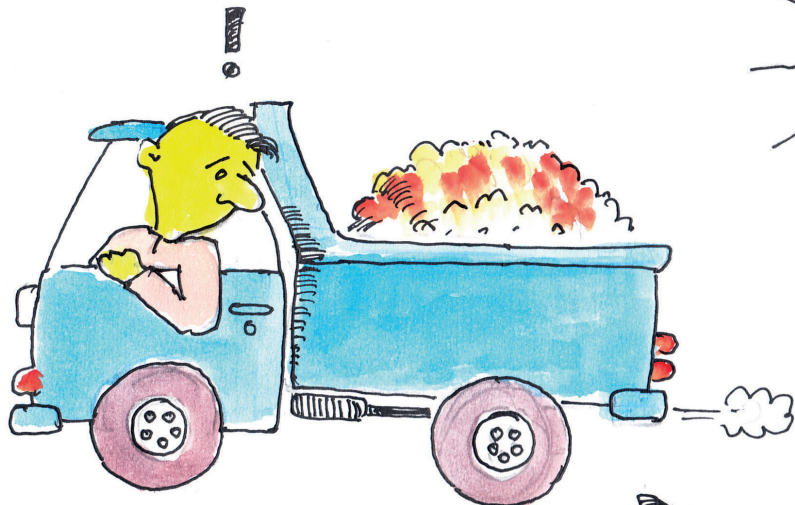
මහජන සහභාගිත්ව ස්වරූපයන් විවිධාකාරයෙන් වර්ගකරනු ලැබේ. ඇතැම් විට මෙම ස්වරූපයන් අදියරයන් ලෙස සලකා අනුපිළිවෙලින් පෙළගැස්වීමෙන් ප්‍රාදේශීය පාලනය තුළ තිරසාර වලදායී සහභාගිත්ව රටාවක් ගොඩ නංවාගත් සාර්ථක අත්දැකීම් ඇතැම් පාලන ව්‍යුහයන් තුළ දක්නට ලැබේ.

ප්‍රධාන වශයෙන් මහජන සහභාගිත්ව සංකල්පයෙහි ස්වරූපයන් සිව් ආකාරයකින් වර්ග කළ හැකිය.

- 1 ප්‍රජාව පැමිණීම (Attendance)
- 2 ප්‍රජාව සහභාගීවීම (Engagement)
- 3 ප්‍රජාව මැදිහත් වීම (Involvement)
- 4 සමාජ වගවීම (Social Accountability)

මේ ස්වරූපවල පවත්නා ගති ලක්ෂණ විග්‍රහ කරන කල පහත කරුණු හා තත්ත්වයන් ඒවායෙහි දක්නට ලැබෙයි.

01) ප්‍රජාව පැමිණීම (Attendance)

යම් මහජන කාර්යයකදී ප්‍රාථමික පියවර වන්නේ එක් කාර්යයේ ප්‍රාරම්භක අදියරේදී ප්‍රජාවගේ පැමිණීමයි. එසේ පැමිණෙන සියල්ලන්ම ඊළඟ පියවරේදී එම කාර්යයට සහභාගිත්වය දක්වන්නන් නොවේ. එසේ සහභාගිවන්නන්ගෙන් සමහරක් සහභාගිත්වය දක්වන්නේ සවන්දීම සඳහා පමණි. ඔවුන් සහභාගිවන්නේ සිදුවන්නේ කුමක්ද? තමන්ට පුද්ගලිකව ලැබෙන්නේ මොනවාද? යන්න දැනගැනීමේ අරමුණින් පමණි. යැපුම් මානසිකත්ව ව්‍යාධියට (Dependency Syndrome) ගොදුරු වූ ආසියා අප්‍රිකා සමාජ තුළ මෙම සවන්දෙන්නන් කණ්ඩායම ප්‍රජාවගේ වැදගත් කොටසක් හිමිකර ගනී. සාමාන්‍යයෙන් මෙම කණ්ඩායම කිසිදු අදහස් දැක්වීමක් සිදු නොකරයි.

02) ප්‍රජාව සහභාගිවීම (Engagement)

පැමිණි කණ්ඩායමින් එක්තරා කොටසක් ප්‍රාථමික හා ද්විතීක පියවරවලදී අදහස් හා මතවාද දැක්වීමෙන් හා අනෙකුත් හා අදහස්වලට සිය එකඟත්වය හෝ විරෝධය දැක්වීම මගින් වැඩසටහනට සහභාගිවීමක් කරනු ලබයි. මෙහිදී

1. යෝජනාකරන්නන්
2. යෝජනාවට එකඟවන්නන්

3. යෝජනාවන්ට විරුද්ධවන්නන්

4. බාධක හා දුෂ්කරතා ගැන කතාකරන්නන්

වශයෙන් සහභාගිවීමේ විවිධ ස්වරූප ගත් කුඩා කණ්ඩායම් ජනතාව අතර හඳුනාගත හැකි වේ. මහජන සහභාගිත්වය සැබවින්ම ඵලදායී වන්නේ පාර්ශවකරුවන් වැඩසටහනෙහි වගකීම දරන්නන් සියලු මතවාද අදහස් උදහස් වලට සාධාරණ ලෙස අවස්ථාව දීමෙන් අවසානයේ සම්මුතියෙන් කටයුතු කිරීමෙනි.

03) ප්‍රජාව මැදිහත් වීම (Involvement)

පැමිණීම හා සහභාගිවීම යන අවස්ථා දෙකටම සක්‍රීයව දායක වූ කොටසක් තෘතීයික පියවරේදී මැදිහත් වීමේ ස්වරූපයට හැඩ ගැසෙනු දැකිය හැකිය. හුදෙක් අදහස් උදහස් දීම පමණක් නොව ශ්‍රමය, මිල මුදල්, කුසලතා ද්‍රව්‍ය හෝ උපකරණ මගින් වැඩසටහන ක්‍රියාවට නැංවීමට සක්‍රීයව දායක වීම මෙම ස්වරූපයයි. වැඩ ක්‍රියාත්මක කිරීම, පසු විපරම, වැරදි හරිගැස්වීම, ප්‍රගති විමර්ශනය හා ප්‍රති සැලසුම්කරණය යන අවස්ථාවලදී ඵලදායී හා සක්‍රීය ලෙස මැදිහත් වීමද බාධක හා ගැටලු උදෙසා විකල්ප ක්‍රියාමාර්ග සම්පාදනයද මෙම සහභාගිත්ව ස්වරූපයේදී දක්නට ලැබේ.

04) සමාජ වගවීම ක්‍රම (Social Accountability)

සහභාගිත්ව ස්වරූපයන්හි දියුණුම තත්ත්වය දැකිය හැක්කේ මෙම සහභාගිත්ව ස්වරූපය තුළ ය. වැඩසටහනට සහභාගිත්වය දැක්වූ ප්‍රජාව විහි වගවීම පාලකයන්ට හෝ බලධාරීන්ට පවරා සහභාගිත්වය අවසන් කිරීම වෙනුවට ස්වයං පෙළඹවීමක් මගින් අඛණ්ඩව ජනසමාජය වෙනුවෙන් වගවීම දැරීම මෙම සහභාගිත්වයයි. විබද වගවීමක් කරා යන මහජන සහභාගිත්වය අවසානයේ සමාජ ප්‍රාග්ධනය (Social Capital) වර්ධනය කරනු ලබයි. සමාජ වත්කම්වල භාරය දැරීම, විහි ආරක්ෂාව නඩත්තුව හා ප්‍රවර්ධනය අවසානයේ සමාජය විසින් පොදු කාර්යභාරයක් සේ ඉටු කරනු ලබයි.

මහජන සහභාගිත්වයේ ප්‍රතිලාභ

මහජන සහභාගිත්වය තුළින් පාලන අධිකාරියකට හෝ රාජ්‍ය ආයතනයකට හෝ ප්‍රජාවට ලැබෙන ප්‍රතිලාභ විවිධ දෘෂ්ටි කෝණයන්ගෙන් විග්‍රහ කර තිබේ. මෙම ප්‍රතිලාභයන් හෙවත් මහජන සහභාගිත්වය තුළින් ලැබිය හැකි වාසි විස්තර කර ඇති දෘෂ්ටි කෝණ සමහරක් මෙසේය.

- 01) සංවර්ධනය උදෙසා නිවැරදිම ක්‍රමවේදය ලෙස
- 02) සමාජ ප්‍රාග්ධනය වර්ධන උපාංගයක් ලෙස
- 03) පිරිවැය හා ප්‍රතිඵල අනුව උපරිම මූල්‍ය කාර්යක්ෂමතාවය දෙන ක්‍රමයක් ලෙස

04) ව්‍යාපෘතියක තීරණයන්හි පදනම ලෙස

05) යහපාලනයෙහි මුල්ගල ලෙස

06) දුෂ්චරිත හා නාස්තිය පිටුදකින උපාංගයක් ලෙස

07) සාධාරණ හා නීතිගරුක ජනසමාජයක් තනන මාවතක් ලෙස

පොදුවේ පාලකයන් හා මහජනතාව යන අංශ දෙකම ගත් කල මහජන සහභාගිත්වයෙන් මෙම අංශ දෙකටම ලැබෙන ප්‍රතිලාභයන් සරලව පහත පරිදි පෙළගැස්විය හැකි ය.

(01) නිවැරදි හා සැබෑ සංවර්ධන අවශ්‍යතා හඳුනා ගැනීම

මහජනතාවට වඩාත් අවශ්‍යවන්නේ කුමක්ද? ඔවුන්ගේ ජන ජීවිතය වඩාත් පහසු හා සුවදායී කිරීමට ප්‍රමුඛත්වය දිය යුත්තේ කුමන කාරණා වලටද? යන කරුණු මහජනයා විසින් යම් කාලයක් සඳහා තෝරා පත් කර යවන ලද නියෝජිතයෙකු විසින් තීරණය කිරීම වෙනුවට මහජනයා විසින්ම සිය අවශ්‍යතා හඳුනාගැනීම හා තෝරා ගැනීමේ වාසිය මෙයින් අත්වේ.

(02) අවශ්‍යතා ඉටු කිරීම, වැඩ ක්‍රියාත්මක කිරීම උදෙසා යෝග්‍ය උපාය මාර්ග තෝරා ගැනීම

නිලධාරියකු, විධායකයෙකු, හෝ පාලකයෙකු විසින් අදාළ වැඩ හෝ සේවාවන් ක්‍රියාවට නැංවීමේ ක්‍රමවේදය හා උපායන් තීරණය කිරීමේදී එම උපාය මාර්ග නිරවද්‍ය වීවා නොවීමට පුළුවන.

මහජන සහභාගිත්වයකින් යෝග්‍ය ක්‍රමවේද නිරීක්ෂණය කිරීමෙන් වඩාත් හොඳ කඩිනම් හා ඵලදායී ප්‍රතිඵල කරා ළඟාවීමට හැකි වනු ඇත.

(03) පිරිවැය අවම වීම හා මූල්‍ය ප්‍රතිලාභ වර්ධනය වීම.

මහජන සහභාගිත්වයෙහි ප්‍රකටම හා ආසන්නතම වාසිය වන්නේ යම් වැඩක් හෝ සේවාවක් සඳහා දරන පිරිවැය අවම වීමයි. ශ්‍රමය, ද්‍රව්‍ය, උපකරණ හා කුසලතා සඳහා වන පිරිවැය පංගුවෙහි කොටසකට මහජන සහභාගිත්වය ලැබීම මගින් පිරිවැය අඩුවේ. ඒ අනුව ආයතනය විසින් සකසනු ලබන පිරිවැය ඇස්තමේන්තුවලට වඩා අඩු පිරිවැයකින් අදාළ ව්‍යාපෘතිය නිමකළ හැකි වනු ඇත.

(04) දූෂණය හා නාස්තිය අවම වීම

ව්‍යාපෘති සැලසුම් කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම හා නියාමනය තුළ සිදුවන දූෂණ, අල්ලස් ගැනීම්, සොරකම්, වංචා සහ නාස්තිය මහජන සහභාගිත්වය තුළින් අවම කර ගත හැකිය. මහජනයා වැඩ සැලසුම් කිරීමට සහභාගී වීමෙන් අනවශ්‍ය ප්‍රචාරක වියදම්, පූර්ව සැලසුම් විධිවිධාන වියදම් අවම කිරීමට බලපෑම් කළ හැකිය. එමෙන්ම වැඩ හා සේවා වලදී කෙරෙන දූෂණ, වංචා, සොරකම්, මහජන සහභාගිත්ව නියාමනය හා අධීක්ෂණයෙහිදී අවම වේ. දරන ලද සෑම පිරිවැයක්ම මහජන සහභාගිත්ව විගණනයකට ලක් කිරීම දූෂණය හා වංචා වැළැක්වීමට බොහෝ රටවල අනුගමනය කෙරෙන උපායකි.

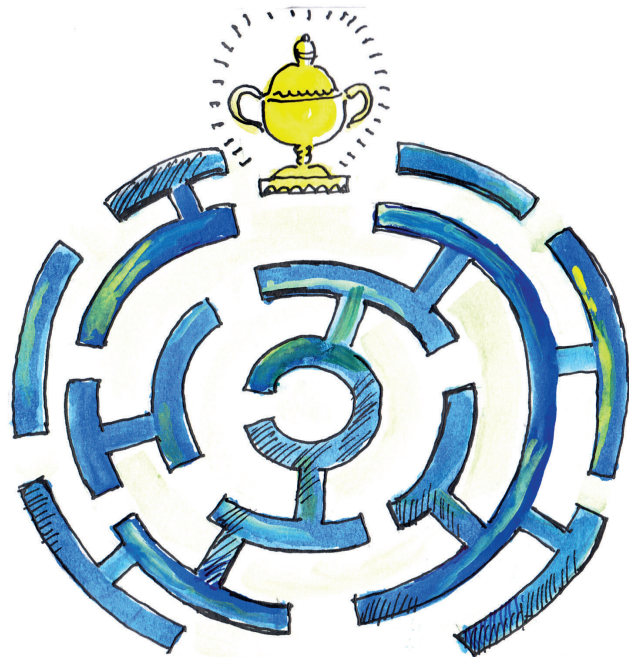
(05) කාර්යක්ෂමතා වර්ධනය

අපේ කලාපයේ ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ ආයතනවල තිබෙන එක් දුබලතාවයක් වන්නේ වැඩ නිම කිරීම සඳහා අධික කාලයක් ගත වීමයි. ව්‍යාපෘති නිම කිරීමේ ඉලක්කගත කාලය හා නිමකිරීමට ගත වන සැබෑ කාලය අතර හැම විටම පරතරයක් දක්නට ලැබේ. මෙයට ප්‍රධාන හේතුව වැඩබිම් අධීක්ෂණයට හා උපදෙස් දීමට සිටින නිලධාරීන් ප්‍රමාණවත් නොවීම මෙන්ම ඔවුන් හා වැඩකරවන අය අතින් වන අධීක්ෂණ හා නියාමන දුබලතා බව පෙනේ. මේ ක්‍රියාවලියෙහි අධීක්ෂණය, නියාමනය, තොරතුරු වාර්තාකරණය යන කාර්යයන්හි යම් පියවර කොටසක් මහජන සහභාගිත්වයට පැවරිය නොහැකිද?

මහජනයා හෝ සංවිධාන සතු කුසලතා මේ සඳහා භාවිතා කළ හැකිය. එමගින් වැඩ හා සේවාවල කාර්යක්ෂමතාව වර්ධනය කළ හැකි බව ඇතැම් ආසියානු රටවල් ප්‍රායෝගිකව පෙන්වා දී තිබේ.

(06) ගුණාත්මකභාවය ආරක්ෂාව හා වර්ධනය

වැඩ හා සේවා ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී නියමිත පිරිවිතර වලට අනුකූලව ගුණාත්මක බවින් උසස් වැඩ හා සේවා ප්‍රජාව වෙත දායාද කිරීමේදී වඩාත් ඵලදායී මෙහෙවරක් මහජන සහභාගිත්ව සංකල්පය ක්‍රියාවට නැංවීමෙන් ඉටුකළ හැකි බව පෙනේ. මහජන සහභාගිත්වය උදෙසා අදාළ ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රමිතීන් හා තොරතුරු ලබා ගැනීම යන උපාය මාර්ගය ජනතා සහභාගිත්වය තුළින් ඉටුකරවා ගත හැකිය, ජනතාව

Handwritten signature

දැනුම්වත් කිරීම, ඔවුන් සවිබල ගැන්වීම, ගුණාත්මකධව වර්ධනය සඳහා අතිශයින් උපකාරී වන බව ඇතැම් රටවල මැනවින් ඔප්පුකර තිබේ.

(07) ප්‍රජා දුක්ගැන්විලි හඳුනාගැනීම හා විසදීම

පාලන අධිකාරීන් විසින් බොහෝ විට ඉටුකරනු ලබන්නේ බලපුළුවක්කාරකම් ඇති සමාජ ස්තරයෙහි ඉල්ලීම් බවද, ඉදිරිපත් වීමට ශක්තියක් නැති ආන්තික සමාජ කොටස්වල උවමනාවලට ප්‍රතිචාර දැක්වීමක් නොමැති බව ද නිරන්තරයෙන් පෙන්වා දෙනු ලැබේ. මහජන සහභාගිත්වය තුළින් මෙම දුබලතාව අවම කර ගත හැකිය. ප්‍රජාවගේ සෑම කණ්ඩායමක්ම හේදයකින් තොරව නියෝජනය වන සේ මහජන සහභාගිත්වය ගොඩනැගීමෙන් මෙය කළ හැකි ය. මහජනතාවගේ සැබෑ උවමනාවන්, දුක්ගැන්විලි නිවැරදිව හඳුනා ගැනීමට හා ඒවාට ප්‍රතිචාර දැක්වීමට මෙයින් අවස්ථාව උදාවේ.

(08) නිවැරදි තීරණ ගැනීමේ හැකියාව වර්ධනය

ආදායම් අය කිරීම, වියදම් තීරණය කිරීම හා ගැටලු විසදීමට වඩාත් යෝග්‍ය විකල්පය තීරණය කිරීම යන කාර්යයන්හිදී මහජන සහභාගිත්වය විශාල කාර්යභාරයක් ඉටුකරයි. පාලනාධිකාරීන් විසින් අවසන් තීරණය ගනු ලබන්නේ මහජන සහභාගිත්වය තුළින් නම් තීරණවල විනිවිද බව ද කාර්යක්ෂමතාව ද වර්ධනය වේ.

(09) සමාජ ප්‍රාග්ධනය හා වත්කම් වර්ධනය

ආසියා අප්‍රිකා සමාජ අර්ථ ක්‍රම බොහොමයක ප්‍රජාව, සෑම දෙයක්ම රජය හෝ පාලකයන් විසින් ඉටු කළ යුතුය යන යැපුම් මානසික ව්‍යාධියකට ගොදුරුව ඇති බව සමාජ ආර්ථික විශ්ලේෂකයෝ පෙන්වා දෙති. යැපුම් මානසික ව්‍යාධිය (Dependency syndrome) ඇති සමාජයක් සංවර්ධනය සඳහා ගෙනයෑම දුෂ්කර බවද ජනතාවට දෙපයින් නැගී සිටීමට ඔවුන් සම්බලකරණය (Empowerment) කළ යුතු බවද ඇතැම් රටවල අත්දැකීම් වලින් පෙන්වා දී තිබේ. මෙම ක්‍රියාවලියේදී ඒ සඳහා වඩාත් යෝග්‍ය මෙවලම් වන්නේ ජනතා සහභාගිත්වය තුළින් වගකීම් හා කාර්යභාරයන් කොටසක් මහජනතාව වෙත පැවරීමයි. එය අවසානයේ සමාජ ප්‍රාග්ධනය වර්ධනය කිරීමේ ප්‍රධාන ඉලක්කය ඉටු කරයි.

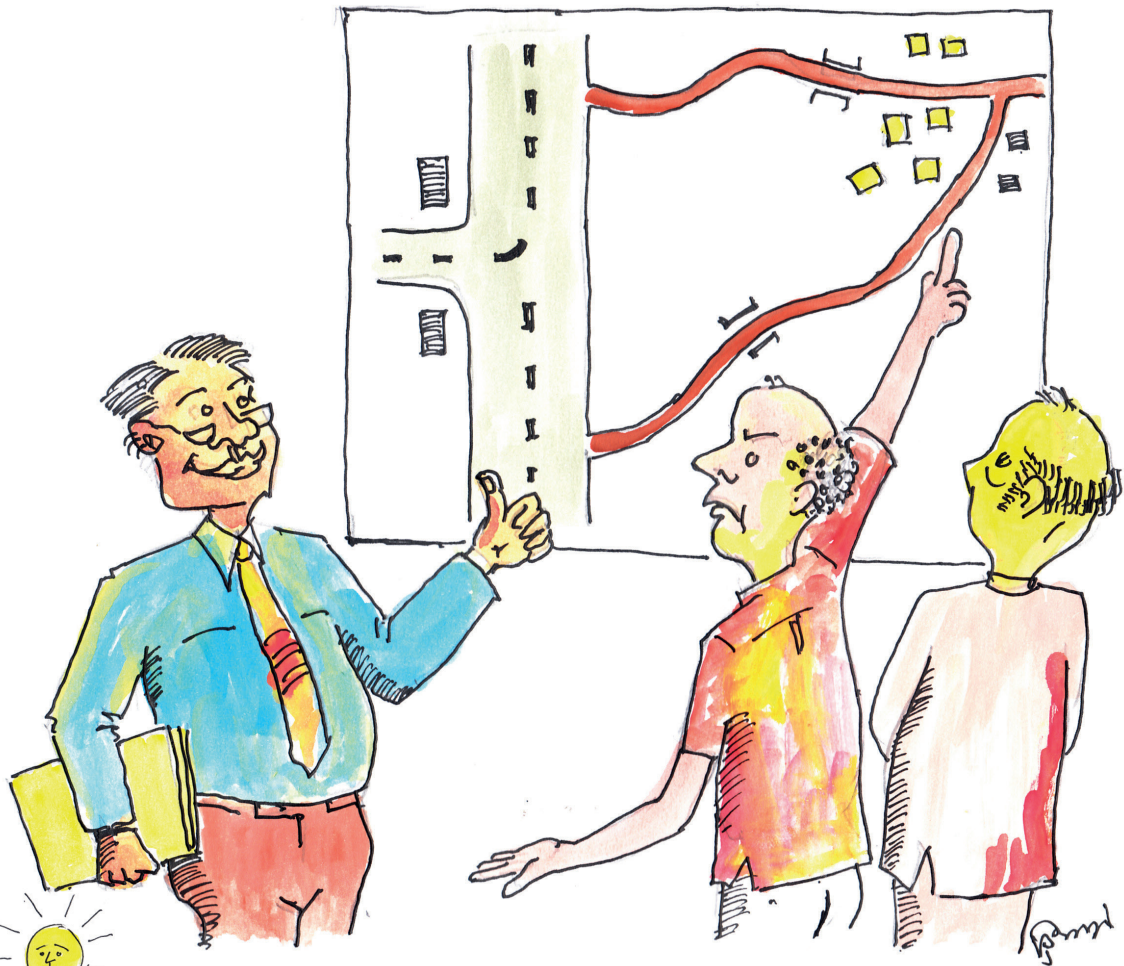
මහජන සහභාගිත්වය වර්ධනය කිරීමේ උපාය මාර්ග

පළාත් පාලන හෝ ප්‍රාදේශීය පාලනය භාර ආයතනවල මහජන සහභාගිත්වය ප්‍රවර්ධනය උදෙසා ගත යුතු හා ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග නොයෙක්වර සංවාදයන්ට භාජනය කර තිබේ. එකී සංවාදයන්හිදී මෙරට පළාත් පාලන ආයතනවල ජනතා සහභාගිත්වයෙහි දැන් පවත්නා මූලික ලක්ෂණ හා මහජන සහභාගිත්ව ප්‍රවර්ධන උපාය මාර්ග ගණනාවක් හඳුනාගෙන තිබේ.

මහජන සහභාගිත්වය අතින් මෙරට පළාත් පාලන ආයතන තුළ අද පවත්නා මූලික ලක්ෂණ සමහරක් මෙසේ පැහැදිලි ගැස්විය හැකිය.

- 01). ප්‍රජාව හා පළාත් පාලන ආයතන අතර දුරස්ථතාවය ක්‍රමයෙන් වර්ධනය වෙමින් තිබේ. මහජනතාව ආයතන වලින් අත් වෙමින් පවතී. මේ ආයතන වැඩකට නැති, අසාර්ථක ආයතන ලෙස සැලකීමට ජනයා පුරුදුව සිටී.
- 02). පළාත් පාලන ආයතනවල අණපනත්වලින් මහජනතාවට පරිපාලනයට සම්බන්ධ වීමට කාරක සභා හා කමිටු හඳුන්වා දී තිබුණද ඒවාට මහජනයා සහභාගිකර ගැනීමට පාලකයන් උනන්දු වී නැත.
- 03). සෑම පළාත් පාලන ආයතනයකම පාහේ මහජන ගැලරියක් ඇතත් එයට බොහෝවිට ජනතාව නොවීති. කොන්ත්‍රාත්කරුවන් හා මන්ත්‍රීවරුන්ගෙන් යැපෙන හිතවතුන් එය අරක් ගෙන සිටී.
- 04). ජාතික හා පළාත්මද දේශපාලන සදාචාරය විසින් ප්‍රාදේශීය ආණ්ඩුකරණය ගිලගෙන තිබේ. පළාත් පාලන ආයතන වල ස්වාධීනත්වය හා ස්වායත්ත බව අන්තයටම පිරිහී තිබේ.
- 05). පාලකයන්ට හා නිලධාරීන් හට මහජන සහභාගිත්වය ගැන අවබෝධයක් හෝ උවමනාවක් නැත.
- 06). දේශපාලන පක්ෂ ක්‍රමය, මනාප ඡන්දක්‍රමය හා මැතිවරණ ක්‍රමය තුළ පුළුල් හා අර්ථනාමික මහජන සහභාගිත්වයකට ඉඩ සලසා නැත.

07). සමාජය තුළ ඇති සිවිල් සංවිධාන හා ප්‍රජාමූල සංවිධාන නොසලකා හැර තිබේ. ඒවා බලගන්වන හා ඒවාට පිළිගැනීමක් ලබා දෙන වැඩපිලිවෙළක් නැත.

08). ප්‍රජාවගෙන් 50% ක් වන කාන්තාවන් හා ප්‍රජාවගෙන් 25% ක් වන තරුණ කණ්ඩායම් උදෙසා ප්‍රමාණවත් නියෝජනයක් පළාත් පාලන ක්‍රමය තුළ දක්නට නොලැබේ.

09). සභාපති හා නිලධාරීන්ගේ පාලන රටාවන් අතිශයින්ම අධිකාරීවාදී රාමුවක් තුළ ක්‍රියාත්මක වන අතර සම්මුතියෙන් කටයුතු කිරීමක් දක්නට නොලැබේ.

මෙකී තත්ත්වයන් යහපාලනයට හා සාධාරණ හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සමාජ සංවර්ධනයට හිතකර නොවේ.

- කඩිනම් සමාජ ආර්ථික සංවර්ධනය
- යහපාලනයෙන් යුතු සමාජයක් නිර්මාණය
- සාධාරණ හා සමෘද්ධිමත් ජන ජීවිතයක් ගොඩනැංවීම

යන පරමාර්ථ සාක්ෂාත් කර කරගැනීම උදෙසා මෙම තත්ත්වයන් කඩිනමින් වෙනස් කළ යුතු බව අද සමාජය විසින් පිළිගෙන තිබේ. එහි ලා අනුගමනය කළ හැකි ක්‍රියාමාර්ග පසුගිය කාලය තුළ සමාජ සංවාදයට භාජනය වී තිබේ. එකී සංවාද වලදී මතුකර ඇති සමහර උපායමාර්ග මෙහි පෙළගස්වා ඇත.

මෙම උපාය මාර්ග කොටස් දෙකකි.

01). පවත්නා හිනි රාමුව තුළ ක්‍රියාවට නැංවිය හැකි උපාය මාර්ග

02). හිනි ඊති සංශෝධන තුළින් හඳුන්වා දිය යුතු උපාය මාර්ග

පවත්නා හිනි තුළ මහජන සහභාගිත්වය යොදා ගත හැකි ආකාරය

01). කම්ටු හා කාරක සභාවල මහජන නියෝජනය පුළුල් කිරීම

ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 12 වන වගන්තිය, නගර සභා ආඥා පනතේ 29 වන වගන්තිය පරිදි කාරක සභා වලට මහජනතාවගෙන් ප්‍රමාණවත් කොටසක් පත් කිරීම මහජන සහභාගිත්වය පුළුල් කෙරෙන උපායමාර්ගයකි. මෙහිදී ප්‍රභූන්, වරප්‍රසාදලාභී අය පමණක් නොව සියලු ජාතීන්, සමාජ ක්‍රමය තුළ සවියක් නැති දුගී හා ග්‍රාමීය කණ්ඩායම්, කොට්ඨාශයේ ආන්තික කලාපවල සිටින කොන්ඩු සමාජ කණ්ඩායම් හා ප්‍රජා සංවිධාන නියෝජනය වන සේ මේ තෝරාගැනීම කිරීම සැබෑ සහභාගිත්වය වර්ධනය කිරීමට උපකාරී වේ.

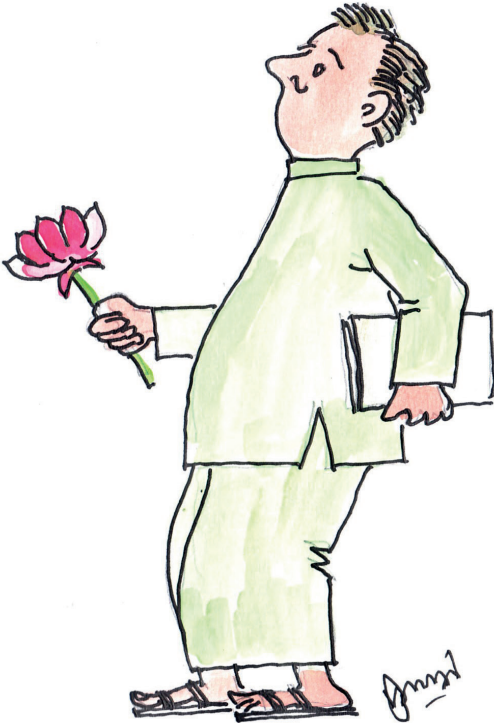
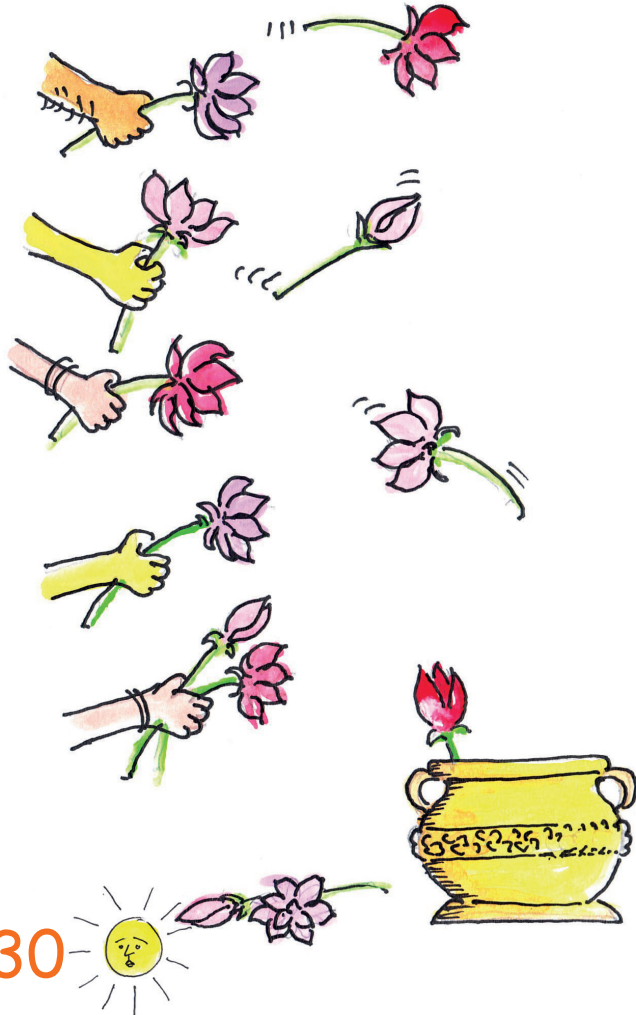

02). මහජන සැකිලි පැවැත්වීම

බල ප්‍රදේශය කලාපවලට හෝ වසම්වලට බෙදා මාස 3 කට හෝ 6 කට වරක් මහජන සැකිලි පැවැත්වා ඔවුන්ගේ දුක්ගැනවිලි, ඉල්ලීම්, අදහස් උදහස්, සලකා බැලීම ඉතා ඵලදායී සහභාගිත්ව ක්‍රමයකි. මෙය ප්‍රතිචාරාත්මක බව, තීරණ ගැනීමේ හවුල්කාරිත්වය හා පරිපාලනයට ජනතා සහභාගිත්වය ලබාගැනීමට අතිශයින් උපකාරී වේ.

03). ප්‍රජාමූල සංවිධාන සහ පළාත් පාලන ආයතනය අතර ඇති පරතරය අවම කිරීම.

දැනට ක්‍රියාත්මක වන රාමුව තුළ පළාත් පාලන ආයතන හා ප්‍රදේශයේ ප්‍රජාමූල සංවිධාන අතර අතිශයින් දුරස්ථතාවයක් දක්නට ලැබේ. මෙම සංවිධාන අතර අනෙකුත් විශ්වාසයන් බිඳවැටී ඇති අතර, එක් කණ්ඩායමක් අනිත් කණ්ඩායම සලකනු ලබන්නේ වැඩකට නැති ආයතනයක් ලෙසය. මේ තත්ත්වය මහජන සහභාගිත්ව වර්ධනයේදී අයහපත් ප්‍රතිඵල ජනිත කරයි. තම කොට්ඨාශයේ ඇති සියලු ප්‍රජාමූල සංවිධාන හඳුනාගෙන ඔවුන් බලගැන්වීම, ඔවුන්ගේ අදහස් උදහස් සලකා බැලීම, තීරණ ගැනීමේ හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කාර්යයට ඔවුන් සහභාගී කරගැනීම ප්‍රජා සහභාගිත්වය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා යොදා ගත හැකි කදිම පියවරකි.

04). සිවිල් සමාජය දැනුම්වත් කිරීම

පළාත් පාලන අධිකාරිය කරනු ලබන වැඩ හා සේවාවන් ගැන තොරතුරු ප්‍රසිද්ධ කිරීම, ප්‍රජාව දැනුම්වත් කිරීම මහජන සහභාගිත්වයෙහි මූලික පදනම වේ. විනිවිද බව තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය තහවුරු කිරීම යන යහපාලන ගුණාංග මෙමගින් වැඩිදියුණු කළ විට සිය අවශ්‍යතා සඳහා සහභාගිත්වය දැක්වීමට ජනතාව එකඟවීමේ පදනමක් ගොඩනංවා ගත හැක.

05). ප්‍රතිපත්ති හා වැඩසටහන් සම්පාදනයට ජනතාවට අවස්ථාව ලබාදීම.

අයවැය සම්පාදනය, ප්‍රතිපත්ති තීරණය කිරීම වැඩසටහන් සම්පාදනයේදී ජනතාව සහභාගී වීමට අවශ්‍යතා සලසා දීම මෙමගින් සිදු කරනු ලැබේ. ප්‍රසිද්ධ දැන්වීමක් මගින් අයවැය යෝජනා හා සංවර්ධන අවශ්‍යතා කැඳවීම, ප්‍රජා සම්කෂණ පැවැත්වීම විශේෂයෙන්ම ප්‍රජා විගණනයට යොමුකිරීම අයවැය මහජන පරීක්ෂාවට යැවීම මෙහිලා අනුගමනය කළ හැකි උපායමාර්ග වේ.

06). ආයතනයක් තුළ මහජන සම්බන්ධතා ඒකක ඇති කිරීම.

පළාත් පාලන ආයතන තුළ තෝරා ගත් නිලධාරීන් යොදවා මහජන සම්බන්ධතා ඒකකයක් ඇති කළ හැකිය. මහජනයාට ව්‍යුහමය ආයතනයේ කරගත යුතු බලපත්‍ර, අවසර පත්‍ර, අනුමැතිය ගැනීමේ හා සේවා ලබා ගැනීමේ කඩිනමින් හා නිවැරදිව ඉටුකර ගැනීමට සහය වීම, දුක්ගැහවිලි හා පැමිණිලි වලට

සවන්දී ඒවාට ප්‍රතිචාර දැක්වීම, මහජනතාව අවශ්‍ය හිතී ඊතී හා කාර්යය පටිපාටි ගැන දැනුම්වත් කිරීම මෙම ඒකකය මගින් හැසිරවිය හැකි ය. සේවාවලාභී ජනතාවගේ සහභාගිත්වය වර්ධනය කිරීමට මෙමගින් විශාල කාර්ය භාරයක් ඉටු කළ හැකි වෙයි.

07). මහජන ගැලරි පුළුල් කිරීම.

සභාවේ කෙරෙන කටයුතු මහජනතාවට දැනගැනීම පිණිස හා ඒ පිළිබඳ අවබෝධයක් ලැබීමට සහ රැස්වීම් ශාලාවල මහජන ගැලරිය වඩාත් පුළුල් කිරීම වැදගත් පියවරකි. තමන් තෝරා පත් කර වඩු හියෝජිතයන් කරනු ලබන්නේ කුමක්දැයි දැන ගැනීමට මහජනතාවට අයිතියක් තිබේ. එය තහවුරු කිරීම සහභාගිත්ව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයෙහි අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි. එමගින් මහජන සහභාගිත්වය වඩා පුළුල් කළ හැක.

08). පුරවැසි ප්‍රඥප්තිය

පුරවැසියන් වෙනුවෙන් කරන සේවාවන් කාර්යක්ෂමව නිශ්චිත කාලරාමුවක් තුළ නිවැරදිව ඉටු කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් පුරවැසි ප්‍රඥප්තියක් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමෙන් ඉටුකරනු ලැබේ. එමගින් ජනතා විශ්වාසය හා පිළිගැනීම නිරාසයෙන්ම වර්ධනය වේ. ජනතා සහභාගිත්වයේ පදනම වන්නේ මෙම විශ්වාසය හා

පිළිගැනීමයි. පුරවැසි ප්‍රඥප්තියක් ක්‍රියාවට නැංවීමෙන් මෙම පිළිගැනීම වර්ධනය කිරීම මගින් සනාථ කටයුතු වලට මහජන සහභාගිත්වය ලබා ගැනීම වැඩි දියුණු කරගත හැක.

09). නිලධාරීන් හා සේවකයන් පුහුණු කිරීම

මහජන සහභාගිත්ව ක්‍රමවේදය හා උපාය මාර්ග ගැන මෙන්ම තමන් මහජනයා වෙනුවෙන් කරන සංවර්ධන හා සේවා වැඩ ගැන නිලධාරීන් හා සේවකයන්ට විධිමත් පුහුණුවක් ලබා දීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි. සනාථ කටයුතු වලදී සේවක කණ්ඩායමේ ක්‍රියාකාරකම් මහජන සහභාගිත්වය උදෙසා දැක්විය යුතු බලපායි. මහජනයාට සවන් දීම, ප්‍රතිචාර දැක්වීම, ඔවුන් පිළිගැනීම හා ප්‍රජාවගේ අදහස් උදහස් අවධානයට ගැනීම යන කුසලතා නිලධාරීන් හා සේවකයන් තුළ වර්ධනය කළ යුතුය.

10). තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය තහවුරු කිරීම

මහජන සහභාගිත්ව සංවර්ධනයේදී ජනතාවගේ තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිය තහවුරු කෙරෙන ක්‍රමෝපායන් යෙදීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි. ලියවිලි, ඇස්තමේන්තු, වියදම් වාර්තාවල පිටපත් ගැනීම, ඒවා පරීක්ෂා කර බැලීම, ඒ පිළිබඳ ප්‍රශ්න කිරීම උදෙසා යෝග්‍ය විධිවිධාන ආයතන තුළ සම්පාදනය කිරීම ජනතා සහභාගිත්වය වර්ධනය කිරීමේ අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි.

John

නීති රීති සංශෝධනය මගින් සිදු කළ යුතු ක්‍රියාකාරකම්

- (1) දැනටමත් යෝජිත පරිදි මැතිවරණ ක්‍රමය සංශෝධනය කිරීම මගින් මනාප ක්‍රමය වෙනුවට කොට්ඨාශ ක්‍රමයේ නියෝජනයක් හඳුන්වා දීම ජනතා සහභාගිත්වය වැඩි කෙරෙන පිළිගත් ක්‍රමයකි.
- (2) කාන්තා නියෝජනය හා තරුණ නියෝජනය අවම වීම ජනතා සහභාගිත්වය ලබා ගැනීමෙහි ලා තිබෙන ප්‍රබල බාධකයක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබේ. ප්‍රජාවගෙන් 50% පමණ වන කාන්තාවන් හා 25% පමණ වන තරුණ ප්‍රජාවට අනිවාර්ය නියෝජනයක් ලැබෙන සේ නියෝජන ක්‍රමය හැඩගැසෙන නීති සම්පාදනය අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි.
- (3) පවත්නා නීති රීතිවල හා අතුරු ව්‍යවස්ථාවල මහජන සහභාගිත්වය ලබා ගැනීමට බාධකව පවත්නා රෙගුලාසි සංශෝධනය කළ යුතුය. මහ නගර සභාවල කමිටුවලට ප්‍රජාවට නියෝජනය වීමට දැනට විධිවිධාන නොමැති බැවින් චිවැනි නීති සංශෝධනය කළයුතු වේ.

“පරිපාලනය සහ සංවර්ධන කටයුතු වලට අදාළව තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියෙහි ජනතාවට පළාත් මට්ටමින් වලදායී ලෙස සහභාගි වීම සඳහා වැඩි අවස්ථා සලසා දීමේ අරමුණ ඇතිව, ප්‍රාදේශීය සහ පිහිටුවීම සඳහාද විධිවිධාන සැලැස්වීම පිණිසද වූ පනතකි”

- 1987 අංක 15 ප්‍රාදේශීය සහ පනත - පෙරවදන

“සංවර්ධනය වෙතත් රටකින් ආනයනය කළ නොහැක. එය ලෝක බැංකුවෙන් ණයට ලබා ගත නොහැක. එය එහි නියැලී සිටින මිනිසුන් විසින් සැලසුම් කොට ඔවුන් විසින් ක්‍රියාවට නංවා සාක්ෂාත් කරගත යුතු ඉලක්කයකි.”

- නොබෙල් ත්‍යාගලාභී ආර්ථික විශේෂඥ ඊ.එල්. ෂු මාකර්

මෙරට පළාත් පාලන ආයතන පද්ධතිය තුළ මහජන සහභාගිත්ව ක්‍රමෝපායන් වර්ධනය කිරීමේදී මතු විය හැකි අභියෝග හඳුනාගෙන ඒවාට පිලියම් යෙදීම ඉතා වැදගත්ය. මතු විය හැකි ඇතැම් අභියෝග සමහරක් මෙසේය.

- 01. පළාත් පාලන ආයතන තුළ සිටින මහජන නියෝජිතයන්, නිලධාරීන් හා තීරණ ගැනීමේදී පාර්ශවකරුවන් මෙම මහජන සහභාගිත්ව ක්‍රමෝපායන් මගින් කෙරෙන වෙනස පිළිගැනීමට පෙළඹවීම එක් අභියෝගයකි. දීර්ඝ කාලයක් හුරු පුරුදු වූ ක්‍රියාමාර්ග වලින් බැහැර වීමට

අකමැති වීම අපේක්ෂා කළ යුතු දෙයකි. එය ක්‍රමානුකූලව ප්‍රවේසමෙන් නිවැරදි උපාය මාර්ගය තෝරාගෙන කළ යුතුයි.

- 02. දැනට අනුගමනය කරන වැඩ පිළිවෙළ තුළ හා පවත්නා සමාජ ආර්ථික රාමුව තුළ සිටින වඩා බලපවත්නා පාර්ශවකරුවන් මෙම සහභාගිතව ක්‍රමෝපායන්ට අනුගත කර ගැනීම තවත් අභියෝගයකි. ප්‍රකට හා බලවත් ව්‍යාපාරිකයන් ඉහළ තනතුරු දරන්නන්, වරප්‍රසාදලාභී කණ්ඩායම් මෙබඳු වැඩසටහන් වලට සහභාගිත්වය ලබා ගැනීමේ ක්‍රමවේද සැලසුම් කළ යුතුය.
- 03. සහභාගිත්ව ක්‍රමයක් ක්‍රියාවට නැංවීමේදී, ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීම, ඔවුන් සංවිධානය කිරීම, ඔවුන්ගේ අදහස් ලබා ගැනීම හා වැඩ සැලසුම් කිරීම යන මූලික කටයුතු සඳහා යම් කාලයක් ගතවේ. මේ නිසා ක්ෂේත්‍රයෙහි වැඩ ඇරඹීම යම් ප්‍රමාදයකට ලක් විය හැකිය. මෙම අභියෝගය ජයගත යුත්තේ මැදිකාලීන හෝ දිගුකාලීන සංයුක්ත සැලැස්මක් මගින් ඉදිරි වර්ෂයේ ක්‍රියාකාරකම් මේ වර්ෂයේ මුලදී ආරම්භ කිරීමේ ක්‍රම භාවිතය මගිනි.
- 04. ප්‍රජාව විසින් ඔවුන්ගේ අදහස් සහ මතවාද අනුව සංවර්ධනය සැලසුම් කිරීමේදී ඇතැම් විට පළාත් පාලන ආයතනයකට දැරිය නොහැකි තරම් අධික පිරිවැයක් දැරිය යුතු යෝජනා ඉදිරිපත් වීමට පුළුවන. එහිදී ප්‍රජාව සවිබල ගැන්වීම, ආයතනයේ ධාරිතාව හා හැකියාව පිළිබඳ යථා අවබෝධයක් ප්‍රජාවට ලබා දීමෙන් ආරම්භ කළ යුතු වේ.

“වික්වීම යනු ආරම්භයයි
වික්ව පැවතීම යනු අභිවෘද්ධියයි,
විකට වැඩ කිරීම යනු සමෘද්ධියයි.”

- හෙන්රි ෆෝඩ්

